

Dansk resume

Baggrund: Der er i øjeblikket en stigende interesse for udeskole både nationalt og internationalt. Nationale kortlægninger viser, at udeskole er vokset fra at være en græsrodsbevægelse til at næsten 20 procent af alle danske skoler praktiserer denne undervisningsform. Udeskoles potentialer, effekter og pædagogiske praksis er blevet undersøgt gennem flere casestudier, og det tyder på, at udeskole har en række potentialer i forhold til skolelevers trivsel, sociale relationer, fysisk aktivitet, motivation og læring.

Indeværende projekt er en del af det større projekt TEACHOUT, som har som mål at undersøge udeskoles potentialer og udfordringer fra forskellige perspektiver på en gruppe skoleelever ($n=911$) fordelt på skoler omkring i Danmark. Det overordnede mål med denne afhandling er derfor at se på, om der er en sammenhæng mellem udeskole og elevers motivation for læring. Desuden undersøges et læringsperspektiv, hvor læsning og matematiske færdigheder er udvalgt. I relation til dette overordnede mål, er der identificeret tre forskningsspørgsmål:

1. Hvad er sammenhængen mellem udeskole og skoleelevers motivation for læring? (artikel I)
2. Hvad er sammenhængen mellem skoleelevers læsning og systematisk undervisning i udeskole? (artikel II)
3. Styrkes skoleelevers matematiske færdigheder efter et udeskoleforløb sammenlignet med elever, som ikke har været i udeskole? (artikel III)

Metode: Studiet er et kvasi – eksperimentelt studie, med et parallel klasse design, hvor en udeskoleklasse sammenlignes med deres parallelklasse, der ikke har været i udeskole, sådan grupperne bliver så homogene som muligt. Det lykkedes at rekruttere 48 klasser fordelt på 18 skoler, hvor 28 klasser var udeskoleklasser og 20 var parallelklasser til sammenligning. I studiet deltager flere udeskoleklasser end sammenligningsklasser, hvilket skyldes, at der på mange skoler er tre klasser per årgang, og at flere årgange valgte at deltage med to udeskoleklasser og kun en sammenligningsklasse. I alt blev 1013 elever fra 3. til 6. årgang rekrutteret, hvor 911 af eleverne fik samtykke fra forældre eller værger, om at kunne deltage. Rekrutteringen blev besværlig gjort af Folkeskolereformen, som blev effektueret samtidig, som TEACHOUT skulle i gang. Frekvensen af udeskole blev monitoreret via et online monitoreringssystem udviklet

specifikt til formålet, for at sikre viden om, hvor meget udeskole, der blev praktiseret af begge grupper, hvilke fag der blev undervist i, og hvor udeskole blev praktiseret (natur, kultur mm). Deltagerantallet i de forskellige studier varierer på baggrund af farfald og eksklusionskriterier.

Delstudie I: Elevernes motivation for læring blev undersøgt med spørgeskemaet Academic Self-Regulation Questionnaire (SRQ-A). Eleverne besvarede spørgeskemaet i august 2014 og igen i maj 2015. Da jeg i dette studie gerne vil inkludere elevernes socio økonomiske status (SES) i forhold til udeskole og motivation, endte deltagerantallet på 367 elever ($n=311$ udeskole elever og $n=56$ sammenlignings elever). Resultaterne fra motivationsstudiet viser, at elever der har været i udeskole vurderer deres indre motivation til at være bedre ($p=0.017$), end de elever der ikke har været i udeskole. Desuden viste resultatet, at elever fra udeskolegruppen med en høj score på indre motivation inden interventionen, var de elever, der vurderede deres indre motivation højest. Resultaterne diskuteres i artiklen.

Delstudie II: For at undersøge elevernes læsefærdigheder blev alle elever testet med tekstlæseprøven SL fra Hogrefe, inden projektets start i august 2014 og igen i maj 2015. Via monitoreringssystemet viste det sig, at der var sammenligningsklasser, der var blevet eksponeret for en del udeskole i løbet af skoleåret. For at få et klart billede af læsning i relation til udeskole kontra ikke udeskole, blev de sammenlignings elever, der havde praktiseret mere end 2 timers udeskole om ugen fjernet fra analyserne. På den baggrund og grundet diverse frafald endte deltagerantallet på 529 elever i alt ($n=376$ udeskole elever og $n=153$ sammenlignings elever). Resultaterne fra læsetesten viser, at de elever der har modtaget omkring 5 timers udeskole undervisning om ugen i løbet af skoleåret har et bedre ($p=0.017$) læseresultat, end de elever der kun har haft udeskole i cirka 1 time om ugen i løbet af skoleåret. Mængden af dansk timer i udeskole eller elevernes køn har ikke betydning for resultatet. Baggrunden for resultaterne diskuteres i artiklen.

Delstudie III: Betydningen af udeskolematematik og elevernes færdigheder i matematik blev testet med MG testen fra Hogrefe (august 2014 og maj 2015). Da jeg var interesseret i at undersøge udeskole matematik i relation til elevernes test resultater, valgte jeg udelukkende at inkludere de elever, der havde modtaget undervisning i matematik i udeskole. Deltagerantallet endte derfor på 619 elever ($n=421$ i udegruppen og $n=198$ i sammenligningsgruppen). Resultatet

af matematiktesten viste, at der ikke var forskel på elevernes resultat ($p=0.298$), når man sammenligner elever, der har modtaget udeskole matematik med elever, der ikke har modtaget udeskole matematik. Hvis vi ser på matematik resultaterne i relation til elevernes SES, tyder det på, at elever der har modtaget udematematik og har lav SES får et dårligere matematik resultat end elever, der ikke har modtaget matematik undervisning i udeskole.

Alle data blev analyseret i SPSS gennem multiple lineære modeller

Konklusion: Overordnet set så stemmer resultaterne fra disse tre studier overens med resultaterne fra tidligere studier, og afhandlingen viser, at udeskole kan fremme elevers læsefærdigheder og styrke deres vurdering af deres indre motivation. Dog viser resultaterne fra denne afhandling, at det ikke er alle elever, der drager fordel af at få undervisning i udeskole, og det anbefales at dette undersøges nærmere. Afhandlingens resultater bidrager til litteraturen ved at komme med ny evidens om udeskoles potentialer. Udover at bidrage med nyttig viden omkring, hvordan man kan gennemføre et skoleforskningsprojekt, så bidrages der også med et bud på og en diskussion om hvilke mekanismer, der kan være baggrund for resultaterne.